

73.
Colum. leges pulchras habuit
invenit. Willelmus Caesar 20ma
Junii 11ma 18ma

R M K.

786

SIDERIUS • CATECHISMUS • Szeben

J. H. K.
786/4
f.

Trd. I.
Catechismus, 786/4

Fz 2:

Rövid kérdések
és Feleletek által való Tani-
rás: Az Keresztényi Hűtnek
fő Agazatirol.

Siderius János által irattatott.

2. Timoth. 3. v. 13.

Kicsinéggedről felelván az szent hátt tudgyad, az
mely é edertölt ette az Iuvösség dolga-
ban, az Christus Iesusban való hűt általa.

67 (0) 29

S Z E R E N B E N.

Nyomtatattott Lintzi Marcus
által, 1643. Eftendőben.

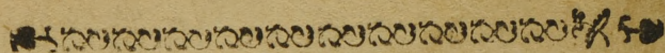
J. G. Schulemberg

P R Æ F A T I O.

*Az Keresztjén olvasónak minden
jót kíván Isten, etc.*

T Eremitésünknek. S' világban élőknek,
Mivel inez fő vége;
Mindenikünk Isten, ki igen jó és szent,
Hogy igazán ismerje
Szükség hogy mind Fiat, S' mind pengig Leányát,
Aki Izentől nevelje.
Szentül az neveli, Az ki mihelt szolni,
Fia tudand, azonal
Az Hűt ágaira, ötet tanitgattya,
Nagy szorgalmatossággal
S' hogy neki job' zerrel, dolga legyen e'zel,
Ely ez Catechismussal.
Mellyet a'maz tudos, Syderius Iános.
Azért irt ily rövideden.
Az gyermeki elme, Ki meg igen gyenge
Hogy bé végye könnyeben.
Ez az ő munkája, Sokaknak hasznára,
Hogy legyen adgya Isten.

K E R D E S.

Keresztjén vagyé?

F E L E L E T.

Keresztjén vagyok.

Honnan mondatol Keresztjénnek?

Az Christustól, az kinek én az Ke-
resztjénben oly fogadást töttem, hogy
csak őtet egyedül akarom ismerni ha-
badító Királyomnak, Isten akarattya-
ra b' vezérő Proferámnak, és oly Pa-
pomnak, d' az ki nem Tulykoknak,
Bárányoknak vérevel; hanem az ő
fáját vérevel aldozot én érettem.

a Aét. 11. 76. b Psal. 26. Jerem. 23. Luc. 1.
c Deut. 8. 18. Aét. 3. d Ps. 110. Hebr. 7. & 9.

Mitsoda tehát az Keresztjén ember?

Oly semély, ki igaz Hűtnek általa,
csak az egy igaz Christus érdeméből
várja bűnének borsánatnyát, és tehet.

A 2 f e g e

fejezést mindenben az Istennek d-
stettségére és felebarátságának hasznára
ügyelnek. Rom. 5. 1. Joh. 3. Añ. 4. & 10.
Deut. 6. 5. Levit. 19. 1. Matth. 22. Jerem. 9.
Deut. 6. 5.

*Mitoda leg főbb gondgya és tistti itt
ez világban az Keresztjén
embernek ?*

Hogy az ő teremő és megváltó
Istenét meg ismerje, és őtet minden
nekfelelt bősülye és tisttellye.
Jer. 5. Deut. 6.

*Mikppen kell az Istent ismerni
és tistelni ?*

Ugy, az mint magát az Szent Irás-
ban meg jelentette, és az mint ő ma-
ga kívánja. Esa. 8. Luc. 16. Matth. 25.

Mitoda tehát az Isten ?

Az Isten örökké való Lélek, vég-
hetetlen, jó, igaz, Szent, ingalmas, min-
denható és szabad akaratú, mindenk-
nek

nek teremője és gondgya-viselője :
ki állattj. ban (azaz) Isteni természet-
tiben egy, de személyben három: Aty-
ya, Fiú és Szent Lélek, Joh. 4. Psal. 115.
Esa. 48.

Hány az Isten ?

Tsak egy, és nem több egyrél, az
mint a' Moses ötödik könyvének ha-
todik részében meg vagy írva: Hadd
meg Israél, az te Urad Istened, egy JE-
HOVAH Isten. Deut. 6.

*Miért tehát hogy mi hármát nevez-
zünk: Atyát, Fiút, és SzentLeleket ?*

E'zel mi három Istent nem vallunk,
hanem tsak azt akarjuk az Szent Irás-
val együtt jelenteni, hogy az egy Is-
tenségben oly három személy vagyon,
az kik egymástól kivált. képpen va' ő
tulaydonóságokval meghavalaftatik.
Mert azon egy Istenségben néhul az
Atyáról vagyon emlékezet néhul az
A3 Fiúrol,

Fiuról és Szent Lélekről: Azért az ki
Atya, nem lehet az Fiu: sempenig a'
Fiu nem mondatik Atyának: Így az S:
Lélek is megválasztatik a'tól, a' ki
nek Lelkének mondatik.

Bizonyíts meg hogy három személy
légyen az egy istenségben?

1. Először meg bizonyítatik nyilván
való irásból : Mert azt mondja **Szent**
János első levelének ötödik részében:
hogy *Hárman vagynak az kik az Egből*
bizonyosságot résznek : az Atya, az Ige,
es az Szent Lélek. ^{1. Iohan. 5. Ioh. 14.}

II. Az Keresztsegnek formájából :
Mert a' Christus aze parantsollya az
tanitványoknak Hogy kereszteljenek.
Atyának, Fiunak és Szent Léleknek ne-
vében. Matth. 28

III. Megérősttetet látható jelerés
által is: Mert a' Christus Kereséseget
kor az

kor az Atya az Egből szól, az Fiú az
Jordan vizében keresztelkedik, és az
Szent Lélek galamb képében rá szálla
az Christusra. Math. 3. v. 16. 17.

IV. Az Apostoli Credo-is a'ra tanít,
az holot egyenlőképpen mondgyuk,
hogy hiszünk az Atyában, az J^ESUS
Christusban, és az fent Lélekben.

Mitsoda az Apostoli Credo?

Az mi Hűtünknek ágazattya, mely
benja' Keresztényeni vallás mind az Isten
felől, s' mind pedig az mi üdvössé-
günk felől, az Apostolok írásokból rö-
vid Summában be-foglaltatott.

Mondhatza el ?

Hísek egy Istenben, mindenható Atyában, Menynek és Földnek teremtetőjében: Es az Jhesus Christusban, ő egygyetlen egy Fiában mi Urunkban: ki fogantatek Szent Lélektől, születék Szent

A 4

Mária=

Máriától, szenvedé Pontius Pilatusnak
alatta, megfeszíteték, meghala, el teme-
teték. Sálta alá pokolra, harmad napon
halottaiból föl támadá, mene Menyeg-
ben, ül az mindenható Attya Istennek
jobján, onnét lében el jövendő itlni
eleveneket és holtakat.

Hísek Szent Lélekben, hissem az kő-
zönseges Keresztyn Anyaszentgyházat,
Szenteknek egygességet, Bűnűnek
botsánattát, testűnknek föltámadá-
sát, és az örök életet, Amen.

Hány része vagyon az Credonak?

Négy. Mert az első része tanít az
teremtő Atyának semélyéről. Az más-
odik az megváltó Fiuról. Az har-
madik az megfentelő Lélekről. Az
régyedik az Anyaszentgyháztól, és a-
ban lévő híveknek boldogságokrol.

Mitsoda tehát az Attya?

Az I-

Az Istenféghen lévő első semély,
ki az ő Fiár örök üdötül fogva szület-
t az ő állattayabol, és bizonyos üdö-
ben ez világra bocsátta az emberi test-
nek fölvételére, és az mi valóságunka-
ra. Psa. 2. 7. Iob. 1. 1. Gal. 4.

Miért mondatik Atyának?

Először az Christusra képest, az ki
ő néki természet szerint való Fia. II.
Mi reánk képest, mert immár minket
is Fiaiva fogadot az Christus által.
Johan. 1. Rom. 8.

Mitsoda az Fiu?

Az Istenféghen második semély, ki
az Atyának állattayabol örök ül fog-
ván születet, és ki az Isten között
és mi közöttünk közbenjáróvá ren-
deltetvén, az üdönek tellyes volás-
ban emberi testet vött föl az Szűz ek-
méheből, hogy az ő engesztelő áldos-

A S

zatja

zattjával minket megválthatná. Ioh.
1. Mich. 5. 1. Timoth. 2. Philip. 2. 1. Ioh. 2.

Bizonyíts meg hogy Isten legyen az Fiú?

Az Esaiás kilentzedik részében erős
Istennek, és örökkévalóságnak Atyá-
nak mondgya. Az Jeremias huszon-
harmadik részében Jehovának, mi is-
gasságunknak, és az Szent Pál örökké
áldandó Istennek nevezi. Rom. 9. 5.

Mitsoda az Szent Lélek?

Az Istenféggben harmadik személy,
a' ki egyenlőképpen hármazik az A-
tyától, és a' Fiutól, és az ki által az
hívek meg születnek, és az örök és
letre elpétséltetnek.

Iohan. 15. Galat. 4. Iohan. 16. Ephes. 4.

*Bizonyíts meg hogy Isten legyen
az Szent Lélek?*

Először meg bizonyíttatik az Ke-
rekegnek formájából. Mert Szent
ugy

ugy kerestelkedünk a' Szent Lélek-
nek-is nevében, mint Szent az Atyá-
nak és Fiúnak nevében. Math. 28.

I I. Az Szent Írásnak nyilván való
bizonyfagiból: Mert azt mondja az
Szent Péter Ananiásnak: *Miért hazudál
az Szent Lélek ellen, nunem Embernek,
hanem Istennek hazudál.* Az Szent Pál-
is azt mondja, hogy mi Istennek tem-
plomi vagyunk, mert az Szent Lélek
lakozik bennünk. Ad. 3. 11 Cor. 3. 16.

II I. Mert Istenhez illendő dolgo-
kat tselekedik, és teremőnek mon-
datik. Gen. 1. Ps. 33. Iob. 26 & 35.

*Elége az üdvösségre ez, hogy én tu-
dom, hogy egy az Isten állatjában, de
személyében három?*

Nem elég: Hanem egybers mind
azt is kel tudnod, minémü akarattal
legyen te hozzád ez az igaz Isten, ki
ról

ról egy Sommaban önnön maga azt mondja Christus: Ugy szerete Isten ez világot, hogy az ő egyetlenegy fiút adott, hogy minden valaki őt látta és hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Iohan. 3. & 6.

Honnan érthetem én ezt meg?

Az Szent Írásból.

Mitsoda az Szent Írás?

Az Istennek szájából származó ige, mely az Prophéták, Apostolok és Evangelisták által, az mitanúságunkra megirattatott. 1. Pet. 1. 2. Tim. 2. Rom 13.

Miért mondatik Szentnek az Írás?

Először eredetire képest, mert Szent Istentől származott. II. Mert Szent emberektől irattatott. III. Mert Szent dologra tanít. IV. Mert az embereket is Szentekké teszi.

Meg vannak-e mindenek irattatva?

Szent

az Szent írásban?

Valamik az mi üdvösségünkre szükségesek voltak, mindenek elégségesképpen megirattatának, nem hiányzik az azt semmi emberi találma-nyokkal töldözni, foldozni. 1. Tim. 3. Ioh. 20. Matth. 13.

Hány része vagyon az Szent Írásnak?

Kettő, az Törvény, és az Evange-
lium.

Mitsoda az Törvény?

Az Istennek igazságos ítéletéből származott tudomány, mely életet igér, hogy ha betölthetjük; de ha által hájduk, kárhozattal fenyeget, Levit. 18. Gal. 5.

Bé töltetheti-e ember az Törvényt?

Önnön maga erejéből soha senki nem, de az Christus bé töltötte mi é-rettünk; mert ő azért bocsátta magát az törvény alá, az mint Szent Pál ta-
nit,

nit, hogy minket kik az Törvénynek
átka alatt valánk, meg szabaditana.
Gal 4. 8. Matth 5.

*Mitsoda haszna vagyon tehát immár
az Törvénynek?*

Először, Mert az által ismérhetjük
meg az bünt mitsoda legyen. Rom. 3.
II. Az mi erőtlenségünket meg mu-
tatván, úgy mint kézen fogva vezé-
rel és igazgat minket a' Christushoz.
Gal. 3. 24.

III. Hogy legyen mi nekünk mint
egy tükörünk, az mihez képest tud-
gjuk jó moddal rendelni az mi életün-
ket, az mint az tiz parantsolat igen
bőpen előnkben adja. Exod. 20.

Mitsoda az Tiz parantsolat?

Az Istennak két kőtablára irattatott
Törvénye, kit Moyses által az Synai
hegyen kiadá, az melyben parantsol-
lya az jót, és meg tiltja az gonoszt.

Hány

*Hány parantsolat vagyon az
első Tablán?*

Négy, Kinek summaja ez igikben
foglaltatik bé: Szeressed az te URAD
Istenedet tellyes szívvedből, minden erőde-
ből, és tehetségedből, és csak ő néki
szolgály. Matth. 22. 37. 4.

*Hány parantsolat vagyon az más-
odik Tablán?*

Hat, Kinek rövideden való sum-
mája ez: Szeressed felebarátodat mint
tennen magadat, és valamit magadnak
nem kívánsz, mással se tselekedgyed.
Levit. 19. Matth. 22. Matth. 7.

*Hól vagyon meg írva az Tiz
parantsolat?*

Az Moyses második könyvének
huszadik részében.

Mondhatza el?

I. Hald meg Iſraél: En vagyok a' JE-
HOVAH az te Istened, ki kőből talakté-
gedet

gedet Egyptomnak földéből, az Bol-
gálatnak házából. Idegen istened ne
légyenek én előttem.

II. Ne tsinál magadnak faragot képet
és semminémű bajonlatoságot azokhoz
kik oda fel az Egben vagynak, az úgy
az föld alatt az vízekben, ne imádogyad
és ne tisztelljed azokat. Mert én vagyok
az JEHOVAH az te istened, erős boss-
zú álló Isten, ki meg látogatom az At-
tyáknak álnokságokat az fiakban hara-
mad és negyed iziglen azokban kik en-
gemet gyűlölnek: és irgalmasságot tes-
lekedem azer iziglen azokkal, az kik
engemet szeretnek, és az én parantsolas-
timar meg tartják.

III. Az te Uradnak istenednek ne-
vét híjában fel ne vegyed: Mert az Un-
nem hadgya büntetetlen, valaki az ő
nevét híjában vésti fel.

IV. Meg emlékezzél az Szombatnak
napjáról.

napjáról, hogy meg kentelled azt: hat
napon munkálkodjál es minden dolgo-
mat el szerzed, de az hetedik nap az
Jehována az te istenednek szombats-
za, ne művel azon az napon semmit, se
tennen magad, se az te fiad, se az te
leányod se Bolgád, se Bolgáló leányod,
se bármód se félyéred az ki az te kas-
pudon belől vagyon. Mert hat nap tes-
teremte az Jehovab az Eget, az Földöt,
és az Tengert, minden benne való állas-
tokval egyeremben és az hetetiken meg-
nyugorék a'nak okáért meg áldá az Je-
hovab az szombatot, és meg Bentele ötet.

V. Tisztelljed Atyádat és Anyádat,
hogy bosszú él-sű légyez földön, melyet
az Jehovab az te istened ád tes-
meked.

VI. Ne ölly.

VII. Ne paráználkodjál.

B

VIII. Ne

VIII. Ne orozz.

IX. Ne szolly az te felebarátod ellen hamis tanubizonyfágot.

X. Ne kívánszad felebarátodnak házát, se feleségét, se szolgáját, se szolgálo leányát, se ökrét, se szamarát, és semminemű marháját, az mi az te felebarátodé.

Ertem immár az Törvényt, mond meg azt is mitsoda az Evangeliom?

Az Istennek kegyelme és velünk meg békélése felől való örömdetes izenet, melyben az Ur Isten biztat minket, hogy bűnünk miat kétségben ne essünk, mert immár ő minékünk az Christusban kegyelmes Atyánk, és bűnünket meg bocsátván, minden javaiban részesíteni akar a' Christusban való igaz hűt által. Luc. 2. Rom. 1. Matth. 8. Rom. 8.

Mitsoda az igaz Hűt?

Az

Az Isten igéretiben és fogadásában való tökéletes bizodalom, mellyel el-hísi az Keresztény ember azt minden kétség nélkül, hogy az Isten az ő igéreti szerént ő neki minden bűnét meg bocsátja, és az örök életet meg adja az Christus kedvéért, ki minékünk lőtt igazságunk, valóságunk, és Isten előtt való megh igazulásunk. Iacob. 1. 6. 1. Tim. 1. Ephes. 2. 1. Corinth. 1.

Mitsoda az Isten előtt való mi megh igazulásunk?

Az Christus érdemenek és igazságának mi nekünk hűt által való tulajdonítása, hogy mi az által a' bűnnek terhétől és azkarhozattól bintén úgy meg szabadúlljunk, mint ha tulajdon mi magunk tselekedtünk volna, mind azokat, valamiket az Christus tselekedet mi érettünk. Rom. 3. Psal. 22. Rom. 4.

B 2

Mis

Miképpen tehetjük ezt miénk?

Tsak az egy Christus érdemében való igaz Hű által Mert mind ezek Isten kegyelméből vagynak, nem az mi érdemünk vagy az mi jó tselekedetinkből. Rom. 4. 3. Tit. 4.

Nem üdvözülhetünk hát az jó tselekedetek által!

Nem, Mert az mi tselekedetünk az jónak még csak neve sem érdemi, holot minden mi igasságunk hasonló az undok vérben fetez-elet ruhához és nintsen sohul egyetlen egy igaz: is az ki jól tselekedne, az mint az írás áll. Esa. 64. Psal. 14. & 53. R. 3.

Hát ugyan nem szükség jól tselekedni?

Igen is szükség, de nem azért, hogy a-ból valami érdemet varnál, avagy az által akarnál idvezülni, mert a-ra nem elégéges.

Hát

Hát miért?

I. Mert Isten parantsollya, és disztintik belőle Dan. 2. Es. 12. Tit. 2.

II. Mert bent életre, nem fertelmességre teremtetünk. Ephes. 4. 24.

III. Mert az Hűt a' nélkül semmi, és holt állat. Jac. 1. v. 24.

IV. Hogy egyebeknek jó példát adjunk. Még ellenséginktől is se bídalmazzassunk, és az b: Lelket bennünk meg bomorítván, az Isten haragját fejünkre ne vonnyuk. 1. Pet. 1. v. 17. Eph. 4. v. 10.

Hogy ha azért nem az mi tselekedetinkből, hanem csak az Christus érdeméből vagyon az idvőség: miképpen kell énnekem meg ismernem az Christust?

Ugy, hogy béméllyében hidgyünk, és ismérjük őtet lenni igaz Istennek és igaz embernek egybér s' mind, és hogy tőti b'erint ő legyen minékünk

Ba

olly

33

oly közben-járork, a' ki az mi idő-
se ünket tökéletesen helyére állat-
ta, és a' Menyoróságnak bé-zároltatott
kapuját megnyitotta. *Esa. 9. Gal. 4.*
1. Tim. 2. Act. 1. 4. Heb. 4.

*Miért kellett az Közbenjárónak Istennek
és Embernek lenni egy s' mind?*

Azért, Hogy így mind a' ketőnek
természetéhez fűvén, az békelességet
véghez vihethné, az Istennek tanácsát
értene, és Isteni hatalmával minden
ellenességinket meggyőzhethné: Ember-
sége szerint penigh a' mi bűneinkért
benvedhethné, és nyomorúságinkat
megköltolván tudna rajtuk könyös-
rülni. *Heb. 2. 4. 8.*

Mitsoda az Christusnak tistti?

Hogy az ő egy s' való halálának
és vére hullásának jó illatu áldozat-
tyával az Istennek haragját meg en-
gestel.

gestellye, és az Adamban mitőlünk
elvestet jókat ujabban helyére ál-
latta, az mint ez az Sacramentumok
igen s'epen előnkben adgják. *Matth.*
3. 1. Iohan. 2. 1. Petr. 3. Rom. 5.

Mitsoda kezek az Sacramentumok?

Az Istennek ígéreti mellé adattatott
külső és látható s'ent jegyek, mel-
lyekkel úgy mint függő petsétekkel
s'okta Isten meg erősíteni az ő ígére-
tét és fogadásit.

*Hány Sacramentum vagyon ilyen
az Úy Testamentumban?*

Tsak kettő: Az Keresztiség, mely
által újjonnan s'ülettetünk, és bé-
sámláltatunk az Istennek házanépe-
közze: És az Úrnak vég-Vatsorája,
az mely által élünk és tápláltatunk na-
ponként az Istennek házában.

Mitsoda az Keresztiség?

Christus Jesustól s'ereztetet s'ent-
jegy

jegy, mely lében vízzel való moso-
gatas által, Atyának, Fiúnak, és Szent
Léleknek nevében, az mi ujjongnan
való bű'etűnkre, és bűnünk borsá-
nattyának bizonylágára, és hogy az
Pogányoktól az Kereszt yének e'zel
meg vála'stassanak. Matth. 28.

*Mért mondod Sacramentomnak
az Keresztsegget?*

Az frigy kötésre képest, a' mely lé-
ben az Keresztsegben, mert az Deákok
Sacramentomnak hívák azt az eskü-
vőnek formáját az kívül az vitézek
az ó Uroknak Zászlójok és hűségek
alá eskű'nek.

*Mit fogad Isten az kicsin Gyermek-
nek az Keresztsegben?*

Azt hogy ő néki mindenekben kee-
gyelmes Atya legyen, bűnét meg bor-
sáttya, és minden javaiban az Chris-
tus által részesé tézi.

Mit

Mit fogad az Gyermek az Istennek?

Azt fogadja, hogy soha más Istent
a' küvől imerni nem akar, hanem az
kinek nevében meg keresz'telkeder,
a'nak az ő zászlója alá hiven akar vi-
tézkedni, és hűségben végig meg-
maradni.

Mitől áll az Keresztseg?

Vizből az mint semünkkel látjuk,
mert minden Sacramentumban ker-
tőnek kellenni, külső látható jegy-
nek, és belső láthatatlan dolognak,
az kit az külső jegy példáz.

Mit példáz az Keresztsegben való víz?

Az Christus Jესusnak vérét, és a'z
nak drága hasznát, hogy csak az moso-
gatot meg minket minden bűneink-
ből mint bűnén az víz az külső sem-
nyetel-mossa, és az ruhát széppé tézi.
1. Iohan. 5.

Miért keltebát Atyának, Fiúnak és Sz:

B 4

Lélek.

Léleknek nevében keresztkedni.

Azért hogy e'ből meg értsük az mi idvősségünknek rendit és modgyát, hogy minket az Atya Isten az ő Fia-ért véßen csak kegyelmében, és az ő Szent Lelkével fűl uyjonnan az örök életre. Tit. 3.

Mitsoda vége és haszna vagyon az keresztségnek.

Először e'zel meg vála'statunk a' Pogányoktól, kik a' Christus isméreti kívül vadnak, és semmit nem tudnak idvősségek felől.

II. Bizonyossá téßen az mi uyjonnan való fűletésünk felől.

III. Biztat minket az Istennek kegyelme és bűnünknek bocsánattya felől, hogy az mely bizonynal látjuk hogy az víz fejünkretöltetik, bűntén olyan bizonyal elhídjúk, hogy az Christus kedveért minden bűnünk mi-
nékünk

nékünk meg bocsáttatott. IV. Megmutattya az mi állapotunkat, mitsoda voltunk e'nek előtte, mostan mitsodák vagyunk, és jóvendóban mitsodák lészünk. Matth. 3. Ioh. II. 14.

Miképpen.

Mert először előnkben adja, hogy mi az előbbi Sentségben, kiből Isten teremtet volt, meg nem maradtunk, hanem az bűnnek sárában keveredtünk, és igen fűkölködünk az újonnan való fűletésnek feredője nélkül. Rom. I.

2. Azt jelenti meg, kinél találjuk meg micszt az üdvősséges feredőt, tudni illik: az egy Jესus Christusnál, a'ki az ő vérével mosogator minket minden bűneinkből. 1. Pet. 2.

3. Előnkben adja mely igen nagyban állyon az Christusnak az mi idvősségünk, a'ki nem arannyal sem.
B 5 ezűg.

ezüstvel, hanem az ő drágálatos vé-
rével váltott meg minket. 1. Pet. 2.

4. Emlékeztet az mi tisztunkra és
hivatalunkra, hogy mind az Christus
jó voltát meg bősüllyük, s' mind per-
nig mi magunkat, ha immár meg fő-
rőztettek, és tiszta inget adtak reánk,
ne térjünk vissza a' fertőre és oká-
dálra, a' mint fent Péter szól.

2. Pet. 2. Prov. 25.

Ertem immár az Keresztjeget, mond még
azt is mitsoda az Ur Vatsoraja?

Christus Jesu! I. Berendezet Sacra-
mentum a' vagy fent jegy, melyben
az Kenyér és az Bor az Christus testé-
nek és vérének velünk való közlés-
ének bizonyágára úgy oltogatarik,
hogy valaki testi hájával ési azt az
Kenyeret, és issza azt az Fört, ugyan
azon ember egyet s' mind igaz hűt-
nek általa vegye az Christusnak tes-

zt

test és vérét, bűnének borsánattyára
és hűségnek erősítésére. 1. Cor. 11.
Matth. 25. Marc. 14. Luc. 12.

Miért neveztetik Vatsorának?

Mert az Christus estve későn Vas-
sorának idején Berzette.

Hány dolog kívántatik az Ur Va-
sorájához?

Négy: A' mint az Christusnak Ber-
zéséből cűnkben vehetjük.

Mellyek azok?

Először az külső ciető állatok, az
Kenyér és az Bor.

2. Az Christus Teste és Vére.

3. Az istennek ígé.

4. Az külső cselekedet, a' vagy
az oltogatásban való Ceremonia.

Mire való az Kenyér és az Bor?

Hogy az külső és látható állatok-
nak természetekben előnkben adataz-
sék az

B 6

Ilek az Christus testének és vérének
haszná.

Mi módon?

Ugy hogy miképpen a' mi testünk
nek táplálására nintsen soha semmi
job eledel az Kenyérnél és Bornál:
igy elhidjuk bizonnyal, hogy csak
az Christus teste és vére az a' ki által
az mi lelkünk tápláltauk és meg tar-
tatik az örök életre. Joh. 16.

*Miért mondgya az Christus az Ken-
nyeret ő Testének?*

Tisztire és jegyzéfére képest. Mere
az Kenyér az igének általa rendelte-
tik a' ra, hogy Christus teste legyen.
De nem valami elváltozas, a' vagy
elrűnésképpen, hanem látható bi-
zonyosság tétellel.

*Miért nevezi az Pohárt Új Testamen-
tumnak az ő vérében?*

Mert az Pohárban lévő bor bizony
ság

sága az Isten idvezítő kegyelmének,
és az Christus vére ki ontásának az
mi bűneinknek bocsánattyaia.

*Jelen vagyoné hát az Christus teste
az Úr vatsorájában?*

Igenis jelen vagyon az ő igaz
igéreti és fogadása szerint a' mi hűnk
nek, de nem az Oltárban, vagy az
Kenyérben, sem nem az Kenyér alatt,
hogy azt valaki foggal rághatná: ha-
nem hittel foghatjuk meg, noha az
menyországban vagyon. Mert az
hitnek olly hosszú keze és nagy ereje
vagyon, hogy az távúl és reménység
alatt való dolgokat is, az mint az ő:
Pálból, jelen valokká teszi, és magá-
hoz kapsollja. Hebr. 10.

*Holot vagyon hát mostan az
Christus Teste?*

Az égben, mert ott kell őnéki le-
nni,

ni azt mondgya az Szent Péter, mind
világ végezetiglen, és onnan jőrel,
és nem élé, hanem az utolsó napon
itilni eleveneket és holtakat, a' mine
az Credoban vallyuk. Act. 5.

Hogy ha az Christus teste mostan az eg-
ben vagyon, és itt ez földön nintsen, tes-
hát az Ur Vatsorájában csak kenyér-
et és bort vessünk e

Nemcsak Kenyérét és Bort, hanem
egyűser s' mind a' Christus Testét és
Vérét is vessük. De mint hogy az
eledel két fele: Mert az külső ele-
del az kenyérét és az bort testi há-
junkkal vessük, és meg is essük, és
issük: De az Christus testét és vérét,
az ki lelki eledel, ismég lelki hájunk-
kal, az az, igaz hittel vehetjük, az
ki mind az égig fel hat. 1. Cor. 10.

Ephel. 3. Gal. 2.

Miért mondgya hát az Szent Pál, hogy
az Po-

az pohár az Christus vérének, és az
Kenyér az ű testének velünk való
közlése, 1. Cor. 10.

Hogy e'ből meg értsük, minémű
nagy bővelség vagyon az külső je-
közöt, és az egyzendő dolog közöt:
Es hogy az Ur Vatsorájában nem
csak Kenyérét és Bort vessünk, ha-
nem egyűser s' mind az Christus testét
és vérét is vessük: Mert az Kenyér
és Bor nyilván való izimere, és úgy
mint Zálaga az mi Christussal való
egyesülésünknek, és igaz Hit által
Christusban való béóltatásunknak.

Ha nem szól itt semmit az Szent Pál az
hűt dogláról, hanem inkább azt jelenti
hogy az Kenyérrel egyűtt rágyuk az
Christus testét, és borral egyűtt
testi hájunkkal issuk az
ő vérét

Azt

B9

Azt akarják bezzeg sokan kihozni belőle, de nem lehet, mert mindjárt ilyen sörnyű dolog következne belőle: Hogy ha az Christus testét és vérént hintén úgy foggal rágnok, és meg innok, mind az kenyéret és az bort: Tehát mint hintén az kenyér és az bor, minek utánna meg eßük és iszunk, tellyességgel mi testünké és vérünké leszen, így az Christus teste és vére is meg emésztetvén, mi testünké és vérünké változnék, és így az Christus teste és az mi testünk csak egy test lenné, ki lehetetlen dolog. Azért lelki eledel ez, nem testi, és csak hit által lehet a' mi Christussal való egyesülésünk. Ephes. 3.

Lám azt mondgya Christus az s: Iánosnak hatodik rejsében, hogy az ő teste valóságos étel, és az ő vére valóságos ital.

Mi is

Mi is ugyan azont vallyuk, hogy valóságos étel és ital, de nem a' testnek, hanem a' léleknek. Mert ugyan ott azt mondgya az Christus, hogy az test önnön magában semmit nem használ, ha hinté azt valaki fogával meg rághatna is, hanem a' lélek az, a' ki minket az örök életre meg eleve nit. Ioh. 6.

Az Igének mitsoda használ vagyon az Ur Vatsorájában?

Nem az, az mint az Papisták tanítanak, hogy a'nak ereje által az kenyérnek és bornak természeti elváltoznék, és az kenyér húsá a' vagy testé tünék, és az bor vérré: hanem hogy az által a' kenyér és a' bor meg bens elteljék, az az, bent dologra úgy rendeltessék, hogy a'ból végét és hasznat az Ur Vatsorájának mindenek meg értsék, mert az imár nem olyan mint

mint az orszon való közfelfüggesz-
nyér és bort, hanem szent és lelki do-
logra rendeltetett. 1. Cor. 11.

Mitsoda dolog kívántatik meg is
az Ur Vatsorájához?

Az külső tselekedet, a' vagy az
osztogatásban való Ceremonia.

Mellyik az a' Ceremonia?

Mint hogy az Ur Vatsorájában
két rendbeli emberek vagynak, a'
Tanítók kik osztogatják, és továbbá
az vevő seméllyek: így az Ceremo-
nia is kétféle.

Mitsoda Tisztelt az Tanítók nak?

Hogy az Kenyérrel és a' bort ke-
zekben vegyék, azt megsemmellyék,
az az, az Isten Igijéből bőszületet,
hasznal, és végig elosztállyák, meg-
szegjék, és az vevőknek osztogassák,
hívevén az Urnak halálát. 1. Cor. 11.

Mit

Mit kell az vevőknek tselekedniük?

Először, meg kell magokat pro-
bálni, 1. Corinth. 11.

II. El kell fogni az Kenyérrel és
az Bort.

III. Meg kell enni és inni.

IV. Az Urnak halálát nagy hála-
adással kell emlegetni.

Miben áll az megpróbálás?

Először az igaz Isteni ismeretben,
és a'nak hozzánk való jó akarattya-
nak értésében, Johan. 3.

II. Az Ur Vatsorája felől való tu-
dományban, e'nek titkos ereje, méltó-
sága, végi és hasznai felől való bi-
zonyos értelemben, 1. Cor. 11.

III. Az Hünekerősségében, hogy
kétség nélkül elhadjuk azt, hogy
oly igen nagy az Istennek irgalmasá-
sága, hog ha mind ez világ bűnét meg

C

tsele-

tsélekedtük volna is, az Christusert
mind meg bocsáttatik minékünk. Sőt
ha csak két vagy három embernek
tört volna is Isten igéretet az üdvös-
ség felől, de mégis a'nak mi volnánk
az egygyike. Jac. 1. Rom. 3. & 4.

IV. Az Poenitencia-tartásban, min-
den tégerecs vétkekenkel rávot-
tásában, és Isten szerint való életben.
Matth. 3. 1. Corinth. 11.

V. Az Atyafiai Szeretben, hogy
miképpen mindnyájan egy Urnak
asztaláról egy Kenyérből edtünk, és
egy pohárból ittunk, minden személy
válogatás-nélkül: Így mindnyájan
egymátt szeretők legyünk, minden ha-
ragnak és gyűlölségnek ellene monda-
gjunk, 1. Corinth. 10.

Miért kell kezünkben vennünk és meg-
ennünk az Kenyérrel, és meg-
innunk az Bort?

Hogy

Hogy e'zel mi bizonyítást tegyünk,
hogy mi nagy örömet és jó kedvel
vessük, sőt ugyan kézzel kapjuk az
Christus Jesusnak velünk való jó té-
teményt, és ő véle ugyan akarunk egy-
gyesülni, hogy ő minékünk legyen,
fejünk, mi penighlen ő néki tagjai
legyünk.

*Miképpen kell az Christus ha-
lálát emlegetni?*

Nem csak nyelvünckel, és nem csak
az egy órában, hanem tellyes éle-
tünkben meg kell a'ról emlékeznünk,
és hálát adnunk az Christusnak
velünk való jó tétemenyiről, és ma-
gunkat tellyességgel az Christusnak
ugy ajánlyuk, hogy minden Istentel-
lenségnek és ez világi gonosz kíván-
ságnak ellene mondván, csak ő néki
igyekezzünk kedvet keresni, és az ő

C 2

aka-

akarata szerint élni Rom. 5.6. Tit. 2.

Mi végre kell az Ur Vatsor-
rájával élni?

Először, az Christusban tőlt Isten-
igéretinek, és kegyelmének bizony-
ságára, Genes. 17.

II. Az Christus halálanak emléke-
zetére, 1. Cor. 11.

III. Bűnének bocsánatának meg-
pertséltésére 1. Timoth. 1.

IV. Az Christussal való egygyesű-
ségünknek erősségére, 1. Cor. 10.

V. Az Atyaíui szeretetnek bizony-
ságára.

VI. Hűtünknek erősségére az Isten-
nek hozzánk való jó akaratja felől.
Mert holot az ő szent fiát éredtünk a-
dta, kinél drágab marhája nem volt,
vallyon s' mitsoda lehetne immár oly
dolog, kit ő tőle könyörgésünk által
meg nem nyerhetnénk? Rom. 8.

Mitsoda az Könyörgés?

Lelki és testi jóknak igaz hűtből
való kérése Istentől az Christus nevé-
ben, és az elvőtt jókért való hálála-
dás, Jac. 1. Job. 16.

Kinek kell könyörögni?

Tsak egyedül az Istennek, az ki
minden jóknak kutséje, és ki azt az
ő tisztességét semmi teremtet állattal
nem közölheti, Exod. 20. Deut. 6.
Matth. 4.

Miért kell tsak egyedül az Istennek
könyörögni?

Először, mert az igaz Könyörgés az
hittel együvé kötöttet, és a' kinek kő-
nyörgünk, hűtünknek és bizodal-
munknak is kel a' ban lenni, ki tsak
az élő Istent illéti, Rom. 10. Psa. 146.

II. Mert tsak az Isten tudja és lát
tya egyedül minden helyeken lévő
könyörgőknek szükségeket, és süve-
ket

ket által látván, csak suhaytásokat is tudgya mit téssen. *Iob. 1. Exod. 14.*

III. Mert csak ő egyedül az mindenható, az ki mindenfelé érkezik, és kinek mindenre elégsege vagyon.

IV. Mert esküvésevel fogadta, hogy az ő tisztességét és dicsiretét soha senkinek nem engedi, sőt átkozottnak mondja valaki teremtet állatban veti reménységét, *Esa. 14. Ierem. 17.*

Hány dolog kévantatik az igaz

Könyörgéshez?

Hat kiváltképpen.

Mellyek azok?

Elsőör. az igaz Isteni ismeret, hogy bizonyos légy benne, és tudjad ki légyen az, az kinek könyörgesz, és mitsoda akarattal légyen hozzád.

Iohan. 4. Heb. 11.

II. Az igaz Hűt, és az Isten igiretiben való tökéletes bizodalom az

Christus

Christus kedveért, hogy semmit ne késtelkedgjel a'nak meg nyérése felől az mit Istentől kévansz. *Rom. 10. Heb. 11. Iacob 11. Rom. 8. Marc 11.*

III. Az alázatosság, és búvnek törődelmes volta, hogy magunknak, és az mi érdemünknek lemmit ne tulajdonítsunk, avagy a'bol semmit ne várjunk *Gén. 32. Dan. 9.*

IV. Az jó lelki ismeret és búvünknek tisztasága, hogy az Isten eleiben tiszta kezzeremellyünk fel, a' mint az Szent Pál bol: Mert az bűnben heverő ferdelmes embereket Isten meg nem halgatja *És. 1. 1. Tim. 2. Jac. 5. Job. 9.*

V. Hogy oly dolgot kévájuk Istentől, ki az ő tisztelégének és törvényének ellene ne légyen, mert ottán nem könyörgés, hanem káromlás léhen.

1. Corinth. 10. Iacob. 4.

6. Hogy magunkat mindeneftől fogva az Isten akaratjára bizzuk, onéki

C 4

modot

modot és üdöt ne szabjunk, se penigh-
segítségének határt ne vessünk. Matth.
6. Iudith. 8.

Miképpen kell tehát könyörögni?

Meg tanít Christus Urunk az Bent
Mathénak hatodik részében, az hol így
 szól: Mikoron könyörögtök ezt mon-
djatok: *Mi Atyánk ki vagy menyeg-
ben: Szenteltesse te neved, &c.*

Hány része vagyon az könyörgésnek?

Három. Mert az első részében azt je-
lentyük mihez képest mérjünk mi bi-
zodalommal járulni önyörgésünkben
az Istenhez; Azért tudni, illik, mert
minékünk jo akaro Atyánk az Chri-
stusban

Az második részében hat rendbéli
kérés vagyon, kinek az hármá Isten
tisztességére néz: Az hármában pedig
mi magunknak valo jot kívánunk.

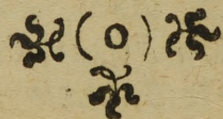
Az harmadik részében okát adgyuk,
miért kellyen az Ur Istennek minket
megh

meg halgatni, tudni illik, mert mi az
ő népe és orsága vagyunk, és ő néki e-
légsége avagy hatalma is vagyon a'
meg adásra, és hogy továbbá abból
ha meg tselekedik az ő neve is mind ő-
rökkön örökké ditsírtetik és magas-
taltatik.

*Mire való az AMEN az Mi Atyánk-
nak az utolsó szikellye?*

Az mi Hűségnek és Istenben valo
bizodalomunknak megjelentésére, hog
mi bizonnal el hittük, hogy az mi
Istentől kérünk, minden kéttség nélkül
bintén úgy meg adgya, az mint hogy
az AMEN valóságot tében.

Gloria, laus & honor tibi sit Rex Christe
redemptor.
Qui infantum laudem perficis ore tuam.

REGO

Kitsiny Gyermeknek

Naponként reggeli és Estvéli Könyörgésnek rövid módja.

UR Isten, mi kegyelmes Szermes Szent Atyánk, ki minden állatoknak, nagyoknak és kicsinyeknek kegyelmes gondja viselője, oltalmazója és rápláló Atya vagy, Nagy hálaátadunk te Szent Fellegetnek, minden időbeli gondviselésedért, ez Etzakai (Ez máitáplálásodért) oltalmazásodért, is, Szent Fiadnak az UR Jesus Christushnak általa, Amen.

Vissontag fellegetnek, mint kegyelmes Atyánknak, alázatosan könyörgünk, hogy mind most, s' mind e'nek utánna egész életünknek rendiben őrít meg, oltalmaz meg Városunkkal,

Ekk le-

Ecelesiánkkal, és házunk népével egyetemben, minden lelki és testi veszedelmektől, adgy egészséget, és jó napot (jó Etzakát) Szent Fiadnak az Jesus Christushnak általa, AMEN.

M A S

K Ö N Y Ö R G E S.

Minden irgalmasságnak és kegyelmességnek Istene és Atya, hálaátadunk mi te Szent fellegetnek, mint te remtő édes Istenünknek, hogy te minkeg tellyes életünkben és az elmúlt Etzakának is főtéttségben mindenféle károktól és veszedelmektől megb őrítél nagy kegyelmessen, és isteni nagy jó kedvedből ez mái Napnak világosságára juttattál. Könyörgünk te néked mint kegyelmes Istenünknek, az te Szerelmes Szent fiadnak, az idvőztető UR Jesus Christushnak nevében, hogy miképen

Pem

pen a földöt meg világosítod az Nap-
nak fényével, úgy az mi lelkünket is
világosíts meg a te Szent Lelkoddal, hogy
valamit gondolunk, szólunk és tseleke-
zünk: teljes mi életünkben, s máj Na-
pon is minden te Szent felségednek Ne-
ve dicsőítetre, minékünk is lelkünk id-
vőségére legyen.

Oltalmaz meg mi kegyelmes Istenünk
minket ez máj napon is mindenféle gon-
nos veszedelmektől: az te őrző An-
gyaliddal kérünk jártaftábot mi kőrs-
nyúlóttunk, hogy az pokolbéli ördög-
nek semmi kisérteti és semmi egyéb ves-
zedelmek ne ártassanak minékünk.

Es mivel hogy hasontalan te Szent
Felségednek segítségé és áldása nélkül,
minden dolgainkra, az mi réggeli felke-
lésünk: A'nak okáért kérünk tégedet,
áld és Szenteld meg minden munkánkat,
és min

és minden tselekedetünket jó Szerentses
előmenetellel tedd hasznossá.

Kérjük ezen is továbbá te Szent fel-
ségedet, hogy ez Szent földnek minden
kegyeletiben tarts meg az te Anya Szent-
egyházadat, és támaszd a'nak oltalma-
zására minden Keresztény Országokban
és az mi meg romlott Szentegyházánk-
ban is Istenfelő hatalmas és győzedel-
mes Fejedelmeket, és azok által az te es-
rődnek nagyságában ronts meg napon-
ként az mi kegyetlen ellenségünket, és
engedgy mi nekünk tsendességet, az mi
űdönkben ez földön, és édes házánk-
ban békeességben való meg maradást.
Ugyan azon te Anya Szentegyházadnak
ajándékoz jámbor gondviselő igaz tu-
domanyu és Szent életű bölts tanítókat,
és az kiket adtál, felséges Ur Isten, igaz-
gassad az te Szent lelkoddal őket, hogy
az te

az te időzítő Szent ízidet hirdetessék
az íveknek nagy haszonnal, és ronts
hassák mindenüt az ördögnek Országát
nagy bátorfággal.

Tenéked ajánlyuk minden irgalmas
ságnak Istene mimagunkat, Fejedelmün
ket, Várasunkat, és édes házunk né
pével egyetemben minden jószágunkat
és marháinkat. Te néked esedezünk Ur
Isten, hogy halgassd meg az szegény ko
rokat, betegeket, és minden utonjáró
kat, kik te hozzád igaz bűtnek általa
buzgo sűből fel sűháskodnak.

Ne hadgy mi Urunk Istenünk, minket
az mi sokas bántalan bűneinkért, ehse
gel, haddal, sem elleneg fogverrével,
sem dög halállal, és semmi egyéb nyos
morusággal felettéb megk kesergetni,
hanem tselekedgyél az te véghetetlen
kegyelmességed és Isteni jó uóltod se

rint

rint minden kegyelmességed mi velünk.

Halgassd meg mind ezekben minket ob
minden irgalmaságnak Istene, az mi Ur
unk Jesus Christusnak kedveért és ér
demeért, kinek te veled, az te Szent Lel
keddel dicséret legyen: legyen dicsőség,
batalom, és birodalom mind örökkön
örökké, Amen.

Mi Atyánk, ki vagy Menyégben, &c.

M' A S K Ö N Y Ó R G ' E S.

ORók mindenható igaz és végs
hetetlen kegyelmű Isten, mi Ur
unk Jesus Christusnak, és ő benne
minden Keresztényeknek, ugy mint
fogadot fiaknak kegyelmes Atya:
Hálákat adunk mi te Szent Felséged
nek, minden rendbéli sok jó teremés
nyedért, kikkel minket Anyánk mé
hétől fogván mind ideiglen kegyel
messen meg látogadtál, és hogy ez el

mult

múlt északának fölésege után is ez
mai napnak világosságára egészségben
és békeességben hoztál: kiért legyen
áldot az te neved mind örökké.

Ez mai napon is Ur Isten, és éle-
tünknek minden idejében, bent keze-
idben ajánlyuk testünket, lelkünket,
Várunkat, Városunkat, és tellyes é-
letünket, mind azokkal az ajándé-
kokkal egyetemben, kikkel minket
Atyai jóvóltodból meg látogattál, és
az te igaz ígéretdben bizván, ki mi-
nénkünk ezt mondottad: Hiy segítsz
gül engemet az te nyomorúságodnak
idején, és én meg szabaditlak tégedet.

Mi te bent Felszednek bűnös fiaj,
leánvi, kik itt ez siralomnak völgyé-
ben nyomorgunk, alázatosan kő-
nyörgünk mint kegyelmes Atyánk-
nak, hogy ne vess el minket te róled

az

az mi bűneinkért, és ne fiess mi né-
künk az mi álnokságink szerint: ha-
tekints az te szerelmes Fiadnak ártat-
lan vére hullását, és ezért tselekedjél
mi velünk kegyelmessen.

Szánd meg Uram Isten, és elégeld
meg immár ennyi sok üdőtől fogván
való nyomorúságinkat, és budosá-
sáinkat, retteget, kárvallásinkat, és
vedd el rollunk az nagy inséget, fe-
lelmet retteget, budosást és az el-
lenfegnek éles fegyverét.

Hísem mi vagyunk Ur Isten az te
választott népeid, az kikért a te se-
relmes Fiadat főrnnyü halálra adtad,
azért ne hadd el merülni az te kitsin
hajodat, ha immár megváltottad.

Emeld fel seregeknek Ura Istene
az te Anya-bent egyházadnak Zás-
lóját, és ne hadgy mi rajtunk hatala-

D

mat

mat venni az ellenségnek, és ne engedgyed az te ſent Fiadnak ártatlan
vérével építetet ſólódet és ſép örök-
ſegedet, praðaúl és ragodományúl
az kegyetlen vad kanoknak és vér-
ſopo farkasoknak.

Ne hadd űr Iſten Orſágunkat is
immáron puſztítani, és nemzetſégünk
ket elfogyatni az idegeneknek. kik
nek minden ſándékok és igyekezetek
ezen vagyon, hogy minket ſintén el-
töröllyenek ez toldról, és az te igaz
iſméretedet tellyeſſeggel, ki gyom-
lallyák közülünk.

Támadgy fel azért igaz ítélő Iſten
az te tiſteliſéged mellet, és fordítsad
haragodat az idegenekre, kik rége-
det nem iſmérnek, és Nevedet ſegít-
ſégül nem hiják.

Minékünk pedig Orſágunkban en-
gedgy ſendes és békeſleges megma-
rad a ſt

radáſt és az te Anya ſent-egyházada-
nak közöttünk adgy oly nyugodal-
mas ſálláſt, hogy az te ſent igéd min-
denüt bátorſágokkal hirdeteſſék, és ez
által az te igaz iſméreted közöttünk
végiglen meg maradhaſſon.

Ha az mi nagyob volt, az lelki
békeſſéget minékünk meg adta és a
te ſerelmes Fiadat is érettünk nem-
ſántad meg ólenni : Sokval inkább az
mi kiſſeb, az küllő békeſſéget-is add
meg minékünk, hogy házámban az
te ſárnyaid alatt békeſſégben meg-
maradván, jó vóltodat és igaz itele-
redet meg iſmervén, régedet ſiuról
ſiura, nemzetſégről nemzetſégre, di-
tsérheſſünk és tel-magaſtalhaſſunk.

Jó vóltodért, és rajtunk való tel-
lyes irgalmaſſágodért, az meg ſabas-
dulás után nagy hálákat adhaſſunk :
Holott

Holott ezt ígérted minékünk az Elia
 as által cap. 43. Ne fély semmit ohén
 Népem, mert én meg váltottalak té-
 gedet, néveden hittalak én tégedet,
 én népem vagy te : Mikoron az vi-
 zeken által menendeſt te veled léſek,
 és az vizek el nem boritnak tégedet:
 Es mikoron a' tűzben járandaſt meg
 nem égettetél, és az lang meg nem
 fog tégedet perſélni, mert én vagyok
 az te Urad Istened.

Igy tégy mostan is mi velünk mi
 kegyelmes Atyánk Istenünk, az te ſt:
 Fiadnak az mi Urunk Jéſus Chriſtus
 nak általa, kivel élſ és uralkodoſ
 ſent Lélek Istennek eggyeſſégében,
 mostantól fogván mind örökkön
 örökké, Amen.

H A L A A D A S E S K ö
 nyörgés, az Istennek minden Lelkies
 testi

Testi el vőtt és vejendő jó tétel
 ményért &c.

O Rók mindenható Isten, Meny-
 nek és Főnek Ura teremptője, mi
 Urunk Jéſus Chriſtusnak ditsőſſéges
 ſent Atya: Abrahamnak, Iſáknak, Já-
 cobnak, s' minékünk is kegyelmes I-
 stenünk : Te ſent Felfegednek alá-
 zatosſíval lélekkel nagy hálákat a-
 dunk ſent Fiadnak az Ur Jéſus Chri-
 ſtusnak nevében, minden időbéli el-
 vőtt kegyelmes ajándékidért, lelki-
 ekért és testiékért : Kiváltképpen hogy
 te minket örök időktől fogván az é-
 letre Chriſtus Jéſusban kegyelemből
 válaſtottál : képedre és haſonlatoſa-
 godra teremptetél ſent Fiadnak ál-
 tala meg váltottál, örökös fiaddá tét-
 tél, ſent Lelkeddél az fogadotfi ſág-
 ra el-petsételtél, igaz idővőztő iſmé-

D 3 retedre

retedre hoztál, idvősségünk és örök
életünk felől bizonyossá tóttél, és ez
ideiglen, minden lelki és testi vesze-
delmektől, kegyelmességedből meg-
óltalmaztál, és az te Anya Szentegys-
házadnak társaságában meg tartottál:
A'nakokáért mind ezekért te Szentfel-
ségednek legyen örökké való hála.

Vísontrag Felségednek alázatos fi-
vel lélekkel könyörgünk, Szent Fiad-
nak az UR Jesus Christusnak nevében,
Szent Léleknek vezérléséből, minden-
nemű kegyelmes igiretidnek, lelkiek-
nek és testiéknek rajtunk elretteljesíté-
léért: és kérünk téged hegy az mi
iffuságinknak bűneit, és egész életünk-
ben való álnokságinkat, tévelygésün-
ket, hitetlenséginket, és minden e-
gyéb gonosztselekedetinket, kegyel-
mességedből Szent Fiadért bocsásd-
meg:

meg: Szent Lelkednek általa az te
meg ismert igazságodban, idvességünk
és örök életünk felől való hűtünk-
ben és reménységünkben mind végig-
len tarts meg: reánk ki árasztot Szent
Igidnek igaz világát az mi hívűnkben
és lelkűnkben és lelkűnkben napon-
ként igaz hitaek általa nevellyed, és
őregbitted.

Arazd reánk Uram Isten, minden
lelki testi áldásodat, és Szent Lelkednek
általa naponként téríts hozzád ben-
nünket, hogy térhesűnk, hogy tēge-
det jobban jobban ismerhesűnk, tēl-
hesűnk, Serethesűnk és mindenben
az mi fiui és leányi engedelmességün-
ket, kedves áldozotúl te Szent felséged-
nek bé mutathassunk.

Óltalmaz meg Uram Isten, Somséd-
ságinkban lévő Keresztýén Országok-
kal, tat-

kal, Tartományokkal, Városokkal,
Falukkal, és azokban lévő hiveddel
és bolygókkal egyetemben, minket is
Városunkkal, Ecclesiánkál és házuk
népével egyetemben, minden lelki
és testi veszedelemektől, kiváltképpen
az ördögtől, a'nnk álnokságától, is-
lárdfától, hamis tudományától, ves-
zedelmes kísértetektől, ártalmas tagai-
tól: jóvendő veszedelemes hadaktól,
háborúságtól, rablástól, dúlástól tűz-
től, éhségtől, drágaságtól, veszede-
mes betegségektől, hirtelen való ha-
láltól, égi háborúktól, vesztől, ra-
gyáktól, kö-felsőktől, menyűtő kö-
vektől, veszedelemes árvizektől, bűn-
ben eséstől, gonosz hirtől névtől gya-
lázattól, gonosz lelki ismértektől, kéte-
ségben való eséstől, és kárhozattól.

Óltalmaz meg Uram Isten mind
most

most s' mind e'nek utánna való időke-
ben idegen népeknek messze földről
reánk jövetelekről, az közel valóknak
kiűtésektől, kártételektől és fegyve-
rektől.

Szánd meg Uram Isten az te hi-
veidnek enyifok keserves nyomoru-
ságát, gyalázattát, romlását és vérek
hullását, melyet mind most s' mind e'
nek előtte való időkben nem csak az
idegenek, hanem az minden fiaink is
kimilletlenül raytunk tselekedtenek,
hogy mind az idegeneknek, mind az
mi fiainknak raytunk vőtt győzedel-
mekért, az té nagy neved ne szidals-
maztassék.

Eőrvendeztes meg Uram Isten ben-
nünket, ennyifok siralmas és rablá-
gos esztendeink után hatalmas gond-
viseléseddel, óltalmazásoddal, szabas-
ditás

dirásoddal, és békefűgűnknek meg-
adssáaval.

Tarts meg Uram Isten minden Or-
szágokban, mi közöttünk-is az te
Berelmes Fiadnak vérével meg váltot
kítsin seregedet és Anya Szentegyhá-
zadat, a'ban lévő Fejedelmekkel, U-
rakkal, Vitézekkel, gondviselőkkal,
tanítókkal és az szegény kősséggel es-
gyetemben, az te nagy Nevednek dics-
sőségeért: mint régenten hatalmas-
son meg tartottad Egyiptomban az
Pusztában: Assiriában, Chaldecában,
Sido országban, és egyéb helyeken
is minden kegyetlenek ellen.

Uram Isten gyomlálj ki közülünk
minden gyűlölséget, vissza vonást,
harag tartást, bosszúálló lelket, és az
jándékozz meg bennünket igaz érte-
lemnek böltsességnek, hasznos tanítá-
nak,

nak, erősségnek, egyességnek, igaz
Atyaíui Beretnek, és Isteni felelema-
nek lelkével, hogy mind az te nagy
Nevednek tisztellegére és dicsőséggére
tartozó dolgokban s' mind az mi ryo-
morodot házánknak óltalmazására és
meg maradására szolgáló igyűnkben
eggyet érthessünk, eggyet akarhass-
sunk, és egy szível lélekkel nagy hasz-
noson szolgálhassunk.

Igy tégy mi velünk mi kegyelmes
Atyánk Istenünk, az te Fiadnak az mi
Urunk Jესus Christusnak általa: Hogy
míris te Szent Felségednek kegyelme-
gondgya viselését, és óltalmazását
látván, az te nagy Nevedet dicsőí-
tessük, és nemzetiségről nemzetiségre
te Szent Felségedet, mind örökkön
örökké magasztalhassuk,

A M E N.

Közön

Közönseges megvallása

az Bűnnek, mely Prædikatio előtt
mondatik

MI Ndenható, igaz és irgalmas Isten, jól ismerünk és Isteni felleget előtt megvalljuk, hogy mi bűnény nyavalyás bűnösök vagyunk romlóságban, és gyarlóságban fogantunk, és születettünk, minden gonosságra hajlandók, és semmi jóra nem vagyunk illendők. Es hogy az mi bűnös életünkkel az te bűnt parancsoló ellenünk haragra ingerlünk, és az te igaz ítéleted szerint, reánk vonjuk az örök kárhozatot.

Bánjuk azért szívünk szerint, hogy mi téged ily kegyelmes Atyánkat, ennyiszor megbántottunk; vádoljuk

magunkat, és utáljuk bűneinket, könyörögven aláztatlan, hogy a te irgalmilagod jójón mentsegeré az mi nyavalyás voltunknak.

Könyörülj rajtunk, oh irgalmas és kegyes Isten, és bocsásd meg a mi bűneinket, az te szerelmes Fiadnak a mi Urunk János Christushnak bűnt haláláért, és adgyad minékünk az te bűnt Lelekedet, az ki minket tanítson bűnös voltunknak télyes hiból való ismeretire, bűneinknek megbánására és azoknak gyűlölésére, hogy e képpen az bűn mi bennünk megöltesse, és eltorlotesse: Es hogy mi új életre felkelvén, igazságnak és bűntegnek gyümölcset teremtsünk jobbulásunkat bizonyítván jó tetteketünkkel, mellyek legyenek kedvesek, azon mi Urunk János Christushért.

Ezek.

Ezeknek utánna tselekedgyed az
bennünk, hogy az te akaratodat ű:
Igédből igazán ismérheffük, és innét
tanuljunk, nem mi magunkban, sem
valami teremtet állatban bizni: ha
nem egyedül csak te benned minden
reménységünket helyhezteni, hogy bi-
zonyos és erős legyen az mi vigasztá-
sunk: Es hogy az mi bűnös és ő em-
beri természetünk, minden kívánság-
gal egyetemben, naponként inkább
bennünk meg fűtessék és mi magun-
kat tenéked úgy és űent áldozatul be-
mutathassunk, mely legyen a' te űent
Nevednek örökké való dicsőretire, és
felebarátunknak épületire, lelkünk-
nek idvősségére, az mi Urunk Jesus
Christusnak általa, az ki minket így
tanított könyörögni:

Mi Atyánk ki vagy Mennyegeben.

Kör

Következnek egynebány

kitsin Gyermekeknek való

Imádságok,

REGGELIMADSÁG.

Mindenható kegyelmes Atya
MISTen, hálaikat adunk tenéked,
hogy minket ez Ejjelily kegyelmes
űen meg őriztél, és ez mái napot ad-
tad érnünk. Kérünk tégedet, bocsásd
meg minékünk, az te űerelmes Fiad.
ért, az Jesus Christusért minden bű-
neinket, és adgyad minékünk az te
űent Lelkedet, hogy ez egész napon,
te néked hiven űolgálhassunk. Tarts
meg és oltalmazt testünkben, lel-
künkben, és erőssíts meg, az őrdög-
nek minden kísérteti ellen, és őriz
meg egész életünknek minden veszede-
lmektől, az mi Urunk Jesus Christus-
nak általa. Amen.

ESTVELI IMADSÁG.

Ur Isten mi mennyei ſzent Atyánk
hálát adunk te néked, hogy
minket ez máj Napon ily kegyessen
meg őriztél és meg tartottál: Kérünk
tégedet, bocsásd meg minékünk min-
denemű bűneinket, a' te ſzerelmes fiad-
ért, az Jéſus Chriſtusért. És őltalmaz
meg teſtünkben lelkünkben minden
fertelmeflegtől, és őriz meg minden
veszedelemtől, hogy meg aluváſunk-
is az te dicsőffegedre légyen. En-
gedgy könnyebſéget és vigasztalást
minden betegeknek és kíſértetben
keſergő ſíveknek, az mi urunk Jéſus
Chriſtusnak általa, az ki minket így
tanított könyörgeni:

Mi Atyánk ki vagy mennyegben.

Hiſtek egy Istenben. &c.

M A S

Mind

Mind Reggeli s' mind Estveli
Könyörgés.

Nota: Dicsértéſſel Atya Isten mennyegben.

Könyörgők Uram minden ember
rekért, de főképpen az hív Keres-
tyénekért, minden rokonimért kik
tégedet ſélnek, az kik vagy itt, vagy
meſſſe Földön ſélnek.

Minden gonóſtól őketis őrizd meg,
és minden jóvaiddal látogasd meg, az
ſegény rabokat és betegeket, kik in-
ſegben ohaytnak tégedet.

Uram vigasztald meg az ő ſívekben,
ő kinokból végre menrs ki kegyessen,
és téríts meg az ſegény bűnöſeket, ad-
gyad hogy jó véghez vigyúk életün-
ket.

M A S.

Notája: Mi Atyánk, ki vagy &c.

Mi Atyánk oh kegyes Isten, ki
Mazmagos Menyegben, ſenteltreſe-
ſék Ne.

Te Neved Sivel : Az re Országodjőyjon
el, Te akaratod meg legyen, ez földön
miképpen Menyben.

Mindennapi kenyérünket, ad meg :
Botsájd meg véikünket, az mint mi is
meg botsátunk, azoknak kikől bán-
tatunk; Es ne vigy az kísértetben, de
szabadíts gonoszellen.

Mert tied Uram az Ország, tied min-
den hatalmasság, Meg adhat azért mi-
nénkünk, Mindent az mit tőled kérünk,
Tied az ditsőség, most és örökké, ugy
legyen.

H Y M N U S.

CHRISTUS ki vagy Nap és Világ,
minket sötétségben ne hagy, Igaz
világosság te vagy, Kárhozatra men-
nünk ne hagy.

Téged kérünk Szent Ur Isten, oltal-
maz minket ez Eyjel Nyugodalmunk
benned legyen, az mi lelkekkel ne ve-
sen.

Néhéz

Néhéz álom el ne nyomjon, az el-
lenség meg ne tsalljon, Testünk hoz-
zá ne hajolon, és haragodban ne hoz-
zon.

Mi Semeink ha aluſnak, Szivünk
reád vigyázanak, Te hatalmadnak
ereje, legyen hiveknek őrzője.

Ur Isten hozzád kiáltunk, légy ke-
gyelmes gondviselőnk, őriz meg el-
lenséginktől, őrdógnak tsalárdságától.

Parantsollyad Angyalidnak, hogy
minket meg őrizzenek, Az mi gonosz
ellenségink, hogy távol járjon mi től-
lünk.

Emlekezzél meg mi rollunk, jól tud-
dod mely gyarlók vagyunk, kiker vé-
reddel meg váltrál, Ur Isten kérünk ne
hadgy el.

Ditsőség legyen Attyának, ő Szent
Fiának Christusnak, Szent Léleckel
egyetemben, örökkön ör-
ökké, Amen.

*

Etel után való Hálaadás.

Adgyunk hálát az Urnak, mert éremli, Mert minden Gazdagságát velünk közli.

Es mint bőv irgalmú kegyelmes Atya, Fiait testben, lélekben meg áldja.

Enekellünk ennek egy akaratral, dűtsőség Atya Isten Szent Fiaddal.

Ki écelt adral alkalmas üdöben, meg ruháztál meztelenségjünkben.

Adgyad hogy tégedet meg ismerhesünk. Sz: Fiad által tüled meg nyerhesünk.

Hogy szent igéd hirdetésük közöttünk, hogy éhel meg ne halljon az mi lelkünk.

Hálát adunk ezekért mint Atyánknek, Iesus Christusnak mint Közbenjárónknak.

Szent Lélek Istennel egyen öképpen, Kiminket vigasztaljon mondgyuk Amen.

Balogh József
1845.